

171. Bijbelstudie over AMALEK - AMALEQ

עמלק

Deel 2: Gij zult de herinnering aan Amalek uitwissen

In het eerste deel van deze tweedelige studie heb ik er al op gewezen, dat vele bijbeluitleggers de Amalekieten zien als een oerbeeld voor alles wat slecht is, dat Amalek volgens de Joodse traditie symbool staat voor alle vijanden van Israël door de eeuwen heen en in de christelijke traditie gezien wordt als een zinnebeeld van onze zondige natuur. Vandaar dat de Eeuwige Zijn volk de opdracht gaf, om Amalek geheel uit te roeien en elke herinnering aan Amalek van de aarde weg te vagen. Deze opdracht hebben de Israëlieten echter niet of slechts gedeeltelijk uitgevoerd met het gevolg, dat de overgebleven Amalekieten hen nog vele eeuwen lang bleven teisteren nadat ze zich in het Beloofde Land gevestigd hadden.

Ook ten tijde van de Richteren trokken de Amalekieten samen met hun bondgenoten Israël binnen om het te onderwerpen. De Eeuwige leverde Zijn volk, dat Hem vergeten was en de Ba'als en de Asheras diende, eerst uit aan de Arameeërs om hen voor hun ongehoorzaamheid te straffen en hun afgoderij een halt toe te roepen...

שופטים Shof'tim [Richteren - Hakim-Hakim] 3:12-13

*“Maar de Israëlieten deden opnieuw wat kwaad is in de ogen des Eeuwigen! Toen maakte de Eeuwige Eglon, de koning van Moab, sterk tegen Israël, omdat zij gedaan hadden wat kwaad is in de ogen des Eeuwigen. Hij dan verbond zich met de Ammonieten en de **Amalekieten**, trok op en versloeg Israël; de Palmstad namen zij in bezit.”* (NBG-vertaling).

“Lalu bani Israel melakukan lagi apa yang jahat di mata Tuhan. Dan Tuhan memberi kuasa kepada Eglon, raja Moab, atas orang Israel karena mereka telah melakukan yang jahat di mata Tuhan. Dan dia mengumpulkan bani Amon dan orang Amalek, lalu maju berperang dan mengalahkan orang Israel. Dan mereka pun menguasai kota Pohon Kurma.”

Samen met de Moabieten en de Ammonieten vielen de Amalekieten de Israëlieten aan en versloegen hen, niet alleen de stammen aan de overkant van de Jordaan, maar ook die aan de kant van Jericho, want in vers 13 hebben we gelezen dat ze de Palmstad in bezit namen. Dat was waarschijnlijk een versterkte plaats bij de plek waar voorheen Jericho gestaan heeft, want in Deuteronomium 34:3 wordt Jericho reeds de Palmstad genoemd. Achttien jaar lang bleven de Israëlieten aan koning Eglon, de bondgenoot van Amalek, onderworpen. Toen schreeuwden zij het uit en riepen de Eeuwige om hulp. Hij zond Ehud en Samgar om hen te bevrijden. Israël had vervolgens 80 jaar rust, maar toen de Israëlieten daarna weer ongehoorzaam waren en deden wat slecht is in de ogen van de Eeuwige, leverde Hij hen over aan Jabin, de koning van Kanaän en zijn legeroverste Sisera. Zij maakten de Israëlieten 20 jaar lang het leven ondraaglijk totdat zij de Eeuwige opnieuw om hulp smeekten. Toen liet Hij Barak op bevel van de profetes D'vora [Debora] de weerbare mannen van diverse stammen oproepen, om tegen Sisera te strijden en in de volgende tekst lezen wij, wie aan deze oproep gehoor gaf:

שופטים Shof'tim [Richteren - Hakim-Hakim] 5:14-15

*“Uit Efraïm kwamen zij, wier woonplaats in **Amalek** ligt, in uw gevolg, Benjamin, met uw scharen; uit Makir daalden aanvoerders af, en uit Zebulon dragers van de werversstaf; ook vorsten van Issakar, met Debora. En als Issakar, zo ook Barak! Achter hem aan stormde men het dal in. Onder de geslachten van Ruben waren de overleggingen vele.”* (NBG-vertaling).

“Dari Efraim datanglah mereka, yang asalnya dari Amalek menyusulmu, hai Benjamin bersama rakyatmu, dan dari Makir, turunlah para panglima, dan dari Zebulon, turunlah mereka yang memegang tongkat aba-aba. Juga para pemimpin suku Isakhar menyertai Debora, seperti

Isakhar demikian pula Barak. Mereka dikirim ke dalam lembah untuk mengikutinya. Namun di antara pasukan Ruben, ada banyak pertimbangan.”

In de Nieuwe Bijbelvertaling staat: *“Uit Efraïm kwamen zij, die in Amalek wonen.”* Dat wil dus zeggen, dat het stamgebied van Efraïm en het land van de Amalekieten elkaar overlaptten in die tijd. Op zich is dat wel vreemd als men bedenkt dat dit gebied nogal behoorlijk ver verwijderd is van de Negev, dat destijds door de verspieders als woongebied van de Amalekieten werd genoemd, maar blijkbaar had een deel van dat volk zich ook verder noordwaarts gevestigd. In hoofdstuk 12:15, dat we straks nog zullen behandelen, wordt in elk geval gesproken over het gebergte der Amalekieten in het land Efraïm. Hoe dan ook, Sisera werd verslagen en het land had weer 40 jaar rust. Toch opnieuw werd het geduld van de Eeuwige op de proef gesteld, want het leek alsof de geschiedenis zich maar steeds bleef herhalen, alsof de Israëlieten zich in een tijdlus bevonden, want na een periode van rust lezen we steeds weer hetzelfde:

שופטים Shof'tim [Richteren - Hakim-Hakim] 6:1-4

*“Maar de Israëlieten deden wat kwaad is in de ogen des Eeuwigen; daarom gaf de Eeuwige hen over in de macht van Midjan gedurende zeven jaar, waarin Midjan de overhand had over Israël. Uit vrees voor Midjan richtten de Israëlieten voor zich de schuilplaatsen in, die in het gebergte liggen, de holen en burchten. Wanneer Israël gezaaid had, kwamen Midjan, **Amalek** en de stammen van het Oosten opdagen en trokken tegen hen op, sloegen hun kamp op in hun gebied en vernielden het veldgewas tot bij Gaza, en lieten geen leeftocht over in Israël, geen schaap, geen rund of ezel.”* (NBG-vertaling).

“Dan bani Israel melakukan lagi yang jahat di mata Tuhan sehingga Tuhan menyerahkan mereka ke dalam tangan orang Midian tujuh tahun lamanya. Dan tangan orang Midian sangat kuat menindas orang Israel sehingga di hadapan orang Midian, bani Israel membuat tempat-tempat perlindungan di pegunungan, yakni gua-gua dan kubu-kubu. Lalu terjadilah ketika orang Israel selesai menabur, orang Midian dan orang Amalek serta orang-orang dari sebelah timur datang melawan mereka. Mereka berkemah di sekeliling orang Israel, memusnahkan hasil tanah itu sampai memasuki Gaza. Mereka tidak menyisakan bahan makanan apa pun di Israel, baik domba, lembu maupun keledai.”

Helaas blijkt de bekende gezegde “Een gebrand kind vreest het vuur” voor de Israëlieten niet op te gaan, want zij waren in dit opzicht toch wel dwazer dan de kinderen. Normaal gesproken zou je toch denken, dat iemand, die zich gebrand heeft, voor het vuur oppast om ervoor te zorgen dat het niet nog een keer gebeurt, maar zij deden steeds opnieuw G'ds toornvuur oplaaien! Ze hadden moeten weten, dat Hij ongehoorzaamheid en afvalligheid niet ongestraft laat en toch deden ze het keer op keer. Daarom liet Hij hen telkens weer in benauwdheid brengen door de Amalekieten en hun bondgenoten. Uitgerekend deze verachtelijke aartsvijand Amalek werd door de Eeuwige als gesel gebruikt om de Israëlieten te straffen voor hun afgoderij! Zo lezen wij in de Tanach (NBV): *“Elk jaar wanneer het gewas op het veld stond, kwamen de Midjanieten, **de Amalekieten** en nog andere woestijnvolken uit het oosten aanzetten en vielen ze Israël binnen. Ze sloegen hun tenten op en vernietigden de oogsten, tot helemaal in Gaza. Niets lieten ze voor de Israëlieten over om van te leven, nog geen schaap, geen rund en geen ezel!”* Toch ook deze keer toonde de Eeuwige mededogen met Zijn volk toen het Hem om hulp vroeg en stuurde Gid'on [Gideon] om het te verlossen:

שופטים Shof'tim [Richteren - Hakim-Hakim] 6:33-35

*“Geheel Midjan nu en **Amalek** en de stammen van het Oosten hadden zich met elkander verenigd; zij waren overgestoken en hadden zich gelegerd in de vlakte van Jizreël. Toen vervulde de Geest des Eeuwigen Gideon: hij blies op de hoorn, en de Abiezrieten werden opgeroepen om hem te volgen. Ook zond hij boden uit door geheel Manasse, en ook dat werd opgeroepen om hem te volgen. Ook zond hij boden uit door Aser, Zebulon en Naftali, en dezen trokken op om zich bij hen aan te sluiten.”* (NBG-vertaling).

“Dan seluruh orang Midian, dan orang Amalek, dan orang-orang dari sebelah timur, telah berkumpul bersama-sama untuk menyeberang dan berkemah di lembah Yizreel. Dan Roh Tuhan menguasai Gideon, lalu ditiupnyalah sangkakala, dan orang-orang Abiezer dikerahkan untuk mengikuti dia. Dan dia pun mengutus para pembawa pesan kepada seluruh suku Manashe, dan mereka dikerahkan untuk mengikuti dia. Juga dia mengutus pembawa pesan kepada suku Asher, suku Zebulon, serta suku Naftali. Dan orang-orang ini pun maju untuk menggabungkan diri dengan mereka.”

Tanach (NBV): “Weer sloten de Midjanieten, de Amalekieten en andere woestijnvolken uit het oosten zich aaneen. Ze staken de Jordaan over en sloegen hun tenten op in de vallei van Yiz're'el [Jizreël]. Toen kwam de Geest van de Eeuwige over Gid'on [Gideon]. Hij blies op de shofar [ramshoorn] om de afstammelingen van Avi'ezer [Abiëzer] onder de wapenen te roepen en zond boden naar het gebied van M'nashe [Manasse] om daar iedereen op te roepen. Hij stuurde ook boden naar de stammen Asher [Aser], Z'vulun [Zebulon] en Naftali [Naftali], en ook die voegden zich bij hem.” Gid'on riep vrijwilligers op om zich bij zijn leger aan te sluiten en de eersten die daaraan gehoor gaven waren zijn eigen familieleden, de Abiezrieten, hoewel ze hem pas geleden nog wilden doden omdat hij het altaar van Ba'al afgebroken en de gewijde paal omgehakt had. Maar nu waren ze van hun dwaling overtuigd en erkenden hem als overste in de strijd. Zelfs de weerbare mannen van ver afgelegen stammen sloten zich bij hem aan. Zijn leger was zelfs zo geweldig groot, dat de Eeuwige 31.700 man naar huis terug liet keren zodat er slechts driehonderd strijders overbleven om te voorkomen, dat de Israëlieten de eer van hun overwinning voor zichzelf zouden opeisen door te denken dat ze zich door eigen kracht hebben bevrijd. In het holst nacht gaf de Eeuwige aan Gid'on het bevel om samen met zijn knecht Pura naar beneden te sluipen om het kamp van de vijand te verspieden:

שפתיים Shof'tim [Richteren - Hakim-Hakim] 7:12-15

“Midjan nu en **Amalek** en al de stammen van het Oosten lagen in de vlakte, talrijk als sprinkhanen, en hun kamelen waren ontelbaar, talrijk als het zand aan de oever der zee. Toen Gideon aankwam, vertelde juist een man een droom aan zijn makker en zeide: Ik heb een droom gehad; zie, een gerstebroodkoek rolde de legerplaats van Midjan binnen, kwam tot aan de tent, stootte die om, zodat ze neerviel, en keerde ze ondersteboven, en daar lag de tent. Toen antwoordde zijn makker en zeide: Dit is niet anders dan het zwaard van Gideon, de zoon van Joas, de Israëliet; G'd heeft Midjan en de gehele legerplaats in zijn macht gegeven! Zodra Gideon het verhaal van de droom en de uitlegging daarvan gehoord had, boog hij zich in aanbidding neder; daarop keerde hij terug naar de legerplaats van Israël en zeide: Staat op, want de Eeuwige heeft de legerplaats van Midjan in uw macht gegeven.” (NBG-vertaling).

“Dan orang Midian dan orang Amalek dan semua orang dari sebelah timur itu tersebar di lembah itu, seperti belalang banyaknya dan unta mereka tidak terhitung seperti pasir di tepi laut banyaknya. Ketika Gideon sampai di situ, kebetulan ada seorang menceritakan mimpinya kepada temannya, dan dia mengatakan: Lihatlah, aku bermimpi sebuah mimpi, dan tampaklah sekeping roti jelai yang menggelinding ke perkemahan orang Midian, dan masuk ke dalam kemah, dan melandanya, dan merobohkan serta menjungkirbalikkannya dan kemah itu roboh. Lalu temannya menjawab dan berkata: Ini tidak lain dari pedang Gideon anak Yoas, orang Israel itu. Elohim telah menyerahkan orang Midian dan seluruh tentaranya ke dalam tangannya. Dan terjadilah, segera sesudah Gideon mendengar cerita mimpi itu beserta maknanya, maka sujudlah dia menyembah, kemudian pulang ke perkemahan orang Israel. Berkatalah dia: Bangkitlah, karena Tuhan telah menyerahkan Midian dengan seluruh tentaranya ke dalam tanganmu.”

Natuurlijk moet de aanblik van dat reusachtige vijandelijke leger angstaanjagend geweest zijn, maar toen Gid'on [Gideon] hoorde, wat de twee soldaten die op wacht stonden, tegen elkaar zeiden, zag hij dit als het startsein van de Eeuwige om hen onmiddellijk aan te vallen en de overwinning te behalen. En zo gebeurde het ook: de Amalekieten en hun bondgenoten werden volledig door de Israëlieten verslagen en uit het land verdreven. Daarna had Israël veertig jaar rust, maar nadat Gid'on op hoge leeftijd overleden was werden de Israëlieten opnieuw ontrouw aan de Eeuwige en zochten hun heil bij de Ba'al met het gevolg dat ze daarvoor door de

Eeuwige werden gestraft. Deze geschiedenis bleef zich steeds herhalen en telkens werden er weer nieuwe rechters over Israël aangesteld: Tola, Ya'ir [Jaïer], Yif'tach [Jefta], Iv'tzan [Ibsan] en Elon. Bij elke rechter staat de plaats vermeld waar hij begraven werd, en dus ook bij Av'don [Abdon], die Elon opvolgde:

שופטים Shof'tim [Richteren - Hakim-Hakim] 12:13-15

*“Na hem richtte de Piratoniet Av'don [Abdon], de zoon van Hilel, Israël. Hij had veertig zonen en dertig kleinzonen, die op zeventig ezelhengsten reden. Hij richtte Israël acht jaar. En de Piratoniet Av'don, de zoon van Hilel, stierf, en werd begraven te Piraton, in het land Efraïm, in het gebergte der **Amalekieten**.”* (NBG-vertaling).

“Dan sesudah dia, Abdon anak Hilel, orang Piraton, memerintah sebagai hakim atas orang Israel. Dan dia mempunyai empat puluh anak laki-laki dan tiga puluh cucu lakilaki, yang mengendarai tujuh puluh ekor keledai jantan. Dan dia memerintah atas orang Israel delapan tahun lamanya. Kemudian Abdon anak Hilel, orang Piraton itu, mati lalu dikuburkan di Piraton, di tanah Efraim, di pegunungan orang Amalek.”

Vers 15 in de Groot Nieuws Bijbel: *“Toen stierf hij en werd begraven in Piraton, in het bergland van Efraïm, waar de Amalekieten hadden gewoond.”* Nieuwe Bijbelvertaling: *“Toen stierf hij en werd begraven in Piraton in Efraïm, in het bergland dat ooit aan de Amalekieten had toebehoord.”* Het bergland, dat in de NBG-vertaling hier het gebergte der Amalekieten genoemd wordt, heet in hoofdstuk 7:24 het gebergte van Efraïm. Daaruit blijkt, dat het bergland, dat vroeger de Amalekieten toebehoorde, zich nu in het stamgebied van Efraïm bevond.

Als men deze tekst zo leest zou men de indruk kunnen krijgen, dat de Israëlieten G'ds opdracht uit דברים D'varim [Deuteronomium] 25:17-19, de herinnering aan Amalek voorgoed van de aarde weg te vagen, zouden hebben uitgevoerd, maar niets is minder waar. De Amalekieten waren weliswaar uit het stamgebied van Efraïm verdreven, maar ze bleven de Israëlieten vanuit andere delen van het land aanvallen en plunderen totdat Sha'ul [Saul], de eerste koning van Israël, de Amalekieten en alle andere vijanden uiteindelijk versloeg:

שמואל א Sh'mu'el alef [1 Samuël] 14:47-48

*“Nadat Sha'ul [Saul] het koningschap over Israël verworven had, voerde hij oorlog naar alle kanten tegen al zijn vijanden: tegen Moab, de Ammonieten, Edom, de koningen van Soba en de Filistijnen. En overal, waarheen hij zich wendde zegevierde hij. Hij verrichtte dappere daden, versloeg de **Amalekieten**, en redde Israël uit de macht van hen die het plunderden.”* (NBG).

“Dan Sha'ul [Saul] mengambil alih kerajaan atas Israel, dan berperang melawan semua musuh yang ada di sekelilingnya: melawan Moab, dan melawan bani Amon, dan melawan Edom, dan melawan rajaraja Zoba, dan melawan orang-orang Filistin. Dan ke mana pun dia pergi, dia membuat mereka menderita. Dan dia bertindak dengan gagah perkasa serta memukul orang Amalek, lalu melepaskan Israel dari tangan para penjarahnya.”

Het plunderend leger van de Amalekieten, dat zich in het land Israël zelf bevond was weliswaar verslagen, maar de overwinning was nog niet volledig behaald, want Agag, de koning van Amalek, had zich met de rest van zijn leger teruggetrokken naar zijn eigen stad. Toen kwam de profeet Sh'mu'el [Samuël] bij Sha'ul [Saul] met een boodschap van de Eeuwige:

שמואל א Sh'mu'el alef [1 Samuël] 15:1-35

*“Sh'mu'el [Samuël] zeide tot Sha'ul [Saul]: Mij heeft de Eeuwige gezonden om u tot koning te zalven over Zijn volk, over Israël; nu dan, luister naar de woorden van de Eeuwige. Zo zegt Adonai Tz'vaot [de Here der heerscharen]: Ik doe bezoeking over wat **Amalek** Israël heeft aangedaan, hoe hij zich hem in de weg heeft gesteld, toen het uit Egypte trok. Ga nu heen, versla **Amalek**, slaat al wat hij bezit met de ban en spaar hem niet. Dood man en vrouw, kind en zuigeling, rund en schaap, kameel en ezel. Sha'ul riep het volk op en monsterde het te Tela'im, tweehonderdduizend man voetvolk; daarbij tienduizend Judeeërs. Toen Sha'ul de stad*

van **Amalek** bereikt had, legde hij in het dal een hinderlaag. Sha'ul nu zeide tot de Kenieten: Gaat heen, verwijderd u, trekt weg uit het midden der **Amalekieten**, opdat ik u niet met hen verdelg; gij hebt immers trouw bewezen aan alle Israëlieten, toen zij uit Egypte trokken. Daarop verwijderden zich de Kenieten uit het midden van **Amalek**.

En Sha'ul versloeg **Amalek** van Chavila af tot in de nabijheid van Shur, dat ten oosten van Egypte ligt. **Agag**, de koning van **Amalek**, greep hij levend, maar het gehele volk sloeg hij met de ban door de scherpte des zwaards. Sha'ul echter en het volk spaarden **Agag** en het beste van het kleinvee en van de runderen, ook het naastbeste, verder de lammeren, kortom al wat waardevol was; dat wilden zij niet met de ban slaan. Maar al het vee dat waardeloos was en ondeugdelijk, sloegen zij met de ban. Toen kwam het woord van de Eeuwige tot Sh'mu'el: Het berouwt Mij, dat Ik Sha'ul tot koning heb aangesteld, want hij heeft zich van Mij afgekeerd en mijn bevelen niet uitgevoerd. Hierop ontroerde Sh'mu'el hevig en hij riep tot de Eeuwige de gehele nacht.

Vroeg in de morgen ging Sh'mu'el Sha'ul tegemoet, en Sh'mu'el werd meegedeeld: Sha'ul is te Karmel gekomen en zie, hij heeft zich daar een gedenkteken opgericht; daarna heeft hij zich omgewend en is weggegaan; hij is afgedaald naar Gil'gal. Toen Sh'mu'el bij Sha'ul kwam, zeide deze tot hem: Wees gezegend door de Eeuwige; ik heb het bevel van de Eeuwige uitgevoerd. Maar Sh'mu'el zeide: Wat betekent dan dat geblaas van kleinvee, dat in mijn oren klinkt, en het geloei van runderen, dat ik hoor?

Sha'ul zeide: Die heeft men van de **Amalekieten** meegebracht, want het volk heeft het beste van het kleinvee en van de runderen gespaard om de Eeuwige, uw G'd, offers te brengen; maar de rest hebben wij met de ban geslagen. Toen zeide Sh'mu'el tot Sha'ul: Houd stil, dan zal ik u mededelen wat de Eeuwige in deze nacht tot mij gesproken heeft. Hij zeide tot hem: Spreek. Daarop zeide Sh'mu'el: Zijt gij niet, hoewel gij klein waart in eigen oog, geworden tot een hoofd der stammen van Israël? En heeft de Eeuwige u niet gezalfd tot koning over Israël? De Eeuwige had u uitgezonden met de opdracht: Ga heen, sla die boosdoeners, de **Amalekieten**, met de ban, strijd tegen hen, totdat gij hen hebt uitgeroeid. Waarom hebt gij dan niet naar de Eeuwige geluisterd, maar hebt gij u op de buit geworpen en hebt gedaan wat kwaad is in de ogen van de Eeuwige?

Toen zeide Sha'ul tot Sh'mu'el: Ik heb wel naar de Eeuwige geluisterd en ben de weg gegaan, waarop de Eeuwige mij zond en ik heb **Agag**, de koning van **Amalek**, meegebracht, maar **Amalek** zelf heb ik met de ban geslagen. Doch het volk nam van de buit kleinvee en runderen, het beste van het gebannene, om de Eeuwige, uw G'd, offers te brengen in Gil'gal. Maar Sh'mu'el zeide: Heeft de Eeuwige evenzeer welgevallen aan brandoffers en slachtoffers als aan horen naar de stem van de Eeuwige? Zie, gehoorzamen is beter dan slachtoffers, luisteren beter dan het vette der rammen. Voorwaar, weerspanningheid is zonde der toverij en ongezeggenheid is afgoderij en dienen van terafim. Omdat gij het woord van de Eeuwige verworpen hebt, heeft Hij u verworpen, zodat gij geen koning meer zult zijn.

Sha'ul zeide tot Sh'mu'el: Ik heb gezondigd, want ik heb het bevel van de Eeuwige, uw opdracht, overtreden; maar ik vreesde het volk en ik heb naar hen geluisterd. Nu dan, vergeef toch mijn zonde; keer met mij terug, dan zal ik mij voor de Eeuwige neerbuigen. Maar Sh'mu'el zeide tot Sha'ul: Ik zal met u niet terugkeren, want gij hebt het woord van de Eeuwige verworpen; daarom heeft de Eeuwige u verworpen, dat gij geen koning meer over Israël zult zijn. Toen Sh'mu'el zich omkeerde en wilde weggaan, greep Sha'ul de slip van zijn mantel, doch deze scheurde af. Daarop zeide Sh'mu'el tot hem: De Eeuwige heeft heden het koningschap over Israël van u afgescheurd en heeft het gegeven aan uw naaste, die beter is dan gij. Ook liegt de Onveranderlijke Israëls niet en Hij kent geen berouw; want Hij is geen mens, dat Hij berouw zou hebben.

Maar hij zeide: Ik heb gezondigd; bewijs mij nu toch eer in tegenwoordigheid van de oudsten van mijn volk en van Israël. Keer toch met mij terug, dan wil ik mij voor de Eeuwige, uw G'd, neerbuigen. Hierop keerde Sh'mu'el terug achter Sha'ul. En Sha'ul boog zich neer voor de Eeuwige. Toen zeide Sh'mu'el: Breng **Agag**, de koning van **Amalek**, bij mij. Welgemoed ging **Agag** naar hem toe, want hij zeide: Voorwaar, de bitterheid van de dood is geweken. Maar Sh'mu'el zeide: Zoals uw zwaard vrouwen kinderloos maakte, zo zal onder de vrouwen uw moeder kinderloos worden. Daarop hieuw Sh'mu'el **Agag** aan stukken voor het aangezicht van de Eeuwige te Gil'gal. Sh'mu'el begaf zich naar Rama, maar Sha'ul ging naar zijn huis, naar

Giv'at Sha'ul [Gibea Sauls]. Sh'mu'el zag Sha'ul niet meer tot de dag van zijn dood, maar Sh'mu'el droeg leed over Sha'ul. En de Eeuwige had berouw, dat Hij Sha'ul tot koning over Israël had aangesteld." (NBG-vertaling).

"Dan Sh'mu'el [Samuel] berkata kepada Sha'ul [Saul]: Tuhan telah mengutus aku untuk mengurapi engkau menjadi raja atas umat-Nya, atas Israel. Dan sekarang, dengarkanlah suara firman Tuhan. Beginilah Tuhan alam Tsebaot berfirman: Aku akan membalas kepada Amalek, atas apa yang telah dia perbuat terhadap Israel, betapa dia telah menghadangnya di perjalanan, ketika dia keluar dari Mesir. Sekarang pergilah, dan kamu akan memukul kalah Amalek serta menghancurkan segala yang ia punya. Dan kamu tidak boleh berbelaskasihan atasnya; dan kamu harus membunuh semuanya, dari pria sampai wanita, dari bayi sampai yang sedang menyusui, dari lembu sampai domba, dari unta sampai keledai.

Dan Sha'ul mendengar serta mengerahkan rakyat di Telaim, dua ratus ribu pasukan berjalan kaki, dan sepuluh ribu adalah orang Yehuda. Lalu Sha'ul datang ke kota Amalek, dan berdiam menanti di lembah. Lalu Sha'ul berkata kepada orang Kenit: Pergilah! Berangkatlah! Menjauhlah dari tengah-tengah orang Amalek, supaya aku tidak menghancurkan kamu bersamanya. Sebab kamu telah berlaku baik terhadap orang-orang Israel ketika mereka keluar dari Mesir. Dan orang Kenit itu menjauh dari tengah-tengah orang Amalek.

Lalu Sha'ul memukul kalah orang Amalek dari Hawila sejauh engkau berjalan ke Shur, yang berada di depan Mesir. Dan dia menangkap hidup-hidup Agag, raja orang Amalek. Namun dia menumpas semua orang dengan mata pedang. Dan Sha'ul serta rakyat berbelaskasihan terhadap Agag, dan atas yang terbaik dari ternak, dan dari binatang gembalaan, dan dari barang-barang, dan domba-domba, dan segala yang baik, dan mereka tidak mau menumpasnya. Namun segala yang tidak berharga dan buruk, mereka menumpasnya. Lalu firman Tuhan datang kepada Sh'mu'el, dengan Mengatakan: Aku menyesal bahwa Aku telah menjadikan Sha'ul memerintah sebagai raja, karena dia telah berbalik dari mengikuti Aku, dan dia tidak bangkit untuk melaksanakan firman-Ku. Dan Sh'mu'el menjadi marah, lalu ia menangis sepanjang malam kepada Tuhan.

Dan Sh'mu'el bangun pagi-pagi benar untuk bertemu Sha'ul. Dan telah diberitahukan kepada Sh'mu'el, dengan berkata: Sha'ul telah datang ke Karmel. Dan lihatlah, dia telah membuat sebuah tugu peringatan bagi dirinya, dan telah pergi berkeliling, dan telah melintas serta turun ke Gilgal. Lalu Sh'mu'el datang kepada Sha'ul. Dan Sha'ul berkata kepadanya: Diberkatilah engkau oleh Tuhan. Aku telah bangkit untuk melaksanakan firman Tuhan. Dan Sh'mu'el berkata: Lalu apa artinya suara ternak di telinga itu, dan suara binatang gembalaan yang aku dengar itu?

Dan Sha'ul menjawab: Mereka telah membawanya dari Amalek, karena orang-orang merasa sayang terhadap yang terbaik dari ternak, dan dari binatang gembalaan itu, dengan maksud untuk dipersembahkan kepada Tuhan, Elohimmu. Dan sisanya kami telah menumpasnya. Lalu Sh'mu'el berkata kepada Sha'ul: Berhentilah, dan aku akan menyatakan kepadamu apa yang telah Tuhan katakan kepadaku tadi malam. Dan Sha'ul berkata kepada Sh'mu'el: Katakanlah!

Dan berkatalah Sh'mu'el: Bukankah engkau, meskipun engkau kecil menurut pandanganmu sendiri, engkau menjadi pemimpin atas suku-suku bangsa Israel? Dan Tuhan telah mengurapi engkau sebagai raja atas Israel. Juga Tuhan telah mengutusmu dalam suatu perjalanan, serta berkata: Pergilah, dan tumpaslah orang-orang berdosa itu, orang Amalek; dan berperanglah melawan mereka sampai mereka menumpasnya. Lalu mengapa engkau tidak mendengarkan suara Tuhan? Ya, engkau menyambar jarahan itu, dan berlaku jahat dalam pandangan Tuhan.

Lalu Sha'ul berkata kepada Sh'mu'el: Aku menaati suara Tuhan, dan aku pergi di jalan yang telah Tuhan utus, dan aku membawa Agag, raja orang Amalek itu, dan aku telah memusnahkan Amalek. Dan dari jarahan itu rakyat mengambil kambing domba dan lembu sapi, barang yang utama yang dikhususkan, untuk dikurbankan bagi Tuhan, Elohimmu, di Gilgal.

Dan Sh'mu'el berkata: Apakah Tuhan senang dengan persembahan-persembahan bakaran dan kurban-kurban persembahan, sama seperti menaati suara Tuhan? Ketahuilah, menaati lebih baik daripada mempersembahkan kurban! Mendengarkan lebih baik daripada lemak domba-domba jantan. Sebab dosa ramalan adalah pemberontakan, dan kejahatan serta penyembahan terafim adalah kedegilan. Sebab engkau telah menolak firman Tuhan, maka Dia juga telah menolak engkau menjadi raja.

Dan Sha'ul berkata kepada Sh'mu'el: Aku telah berdosa, karena aku telah melanggar perintah Tuhan dan perkataanmu; karena aku telah takut terhadap rakyat, dan aku telah mendengarkan suara mereka. Dan sekarang, ampunilah dosaku, dan kembalilah bersamaku, dan aku akan menyembah Tuhan. Namun Sh'mu'el berkata kepada Sha'ul: Aku tidak akan kembali bersamamu, karena engkau telah menolak firman Tuhan, dan Tuhan telah menolak engkau menjadi raja atas Israel. Kemudian Sh'mu'el berbalik untuk pergi. Dan Sha'ul menarik punca jubah Sh'mu'el, dan jubah itu robek. Lalu Sh'mu'el berkata kepadanya: Tuhan telah mengoyakkan kerajaan Israel darimu pada hari ini, dan telah memberikan itu kepada orang lain yang lebih baik daripadamu. Dan juga Yang Mulia dari Israel tidak akan berdusta ataupun menyesal, karena Dia bukanlah seorang manusia sehingga Dia harus menyesal.

Lalu Sha'ul berkata: Aku telah berdosa. Hormatilah aku sekarang, aku mohon kepadamu, di hadapan para tua-tua bangsaku, dan di hadapan Israel, dan kembalilah bersamaku. Dan aku akan menyembah Tuhan, Elohimmu. Dan Sh'mu'el pun berbalik mengikuti Sha'ul, dan Sha'ul menyembah Tuhan. Kemudian Sh'mu'el berkata: Bawalah kemari kepadaku, Agag, raja orang Amalek itu. Agag pun datang kepadanya dengan riang. Dan Agag berkata: Pastilah pahitnya kematian telah berlalu. Lalu Sh'mu'el berkata: Sama seperti pedangmu telah membuat wanita-wanita kehilangan anak-anak, maka tentulah ibumu akan kehilangan anak di antara para wanita. Dan Sh'mu'el memenggal Agag di hadapan Tuhan di Gilgal.

Lalu Sh'mu'el pergi ke Rama, dan Sha'ul pulang ke rumahnya, ke Giv'at Sha'ul [Gibea-Saul]. Dan Sh'mu'el tidak pernah melihat Sha'ul lagi sampai hari kematiannya, karena Sh'mu'el berdukacita karena Sha'ul. Dan Tuhan menyesal bahwa Dia telah menjadikan Sha'ul memerintah atas Israel."

Dit uitgebreide verslag over de koningen Sha'ul en Agag is opgenomen in de haftara van de parasha זכור Zachor, die op de Shabat voor Purim gelezen wordt. In deze haftara kreeg Sha'ul bij monde van de profeet Sh'mu'el de opdracht van de Eeuwige om tegen de Amalekieten op te trekken en geen persoon of vee te sparen, maar volledig uit te roeien.

Zoals we in vers 48 van hoofdstuk 14 gelezen hebben, had Sha'ul de Amalekieten al eerder verslagen, maar nog niet definitief. Daarom was het bevel van de Eeuwige uit דברים D'varim [Deuteronomium] 25:17-19, de herinnering aan Amalek onder de hemel uit te wissen, nog steeds van toepassing en moest door Sha'ul alsnog volledig uitgevoerd worden.

Dat lijkt mij geen makkelijke opgave, want enerzijds heeft dit bevel van de Eeuwige, om een heel volk inclusief vrouwen en kinderen uit te roeien later heel veel kritiek opgeroepen omdat het hierbij naar huidige maatstaven om genocide gaat, maar anderzijds was de opdracht, die Sh'mu'el aan Sha'ul doorgaf desondanks toch ook wel een voorbeeld van G'd's lankmoedigheid. We moeten hierbij namelijk niet over het hoofd zien, dat Sha'ul nu pas het vonnis moest voltrekken, dat al ruim 400 jaar eerder over de Amalekieten werd uitgesproken na hun wrede en weerzinwekkende moordpartij op de weerloze en uitgeputte bejaarden, vrouwen en kinderen van Israël bij Rafidim in de woestijn.

Ze hadden dus 400 jaar de tijd gehad om tot inkeer te komen, berouw te tonen, hun slechte en gruwelijke levenswijze af te zweren en hun afkeer van de G'd van hun voorouders los te laten. Zij waren immers de nakomelingen van Esau en wisten maar al te goed wie de Eeuwige was. Deze kans heeft Amalek echter niet gegrepen. In plaats daarvan bleven ze hun kinderen en kindskinderen met hun afgrondiepe haat tegen de G'd van Israël en Zijn volk vergiften! De kinderen van Amalek leerden de Israëlieten en hun G'd al van de wieg aan haten en hadden slechts één doel voor ogen: hen uit te roeien! En dat probeerden ze keer op keer! De bejaarde Amalekieten hadden dus al een heel leven vol Jodenhaat en gruweldaden achter zich en de kinderen van Amalek waren tikkende tijdbommen die door hun ouders op scherp werden gezet om later een enorme en allesvernietigende ontploffing te weeg te brengen en slechts op één enkele wijze onschadelijk gemaakt konden worden. Zo onschuldig waren zij dus niet.

Daarom kreeg Sha'ul de opdracht, de Amalekieten met wortel en tak uit te roeien om eens en altijd van dit kwaad af te zijn. Zij waren immers het oerbeeld voor alles wat slecht is! Sha'ul voerde deze opdracht weliswaar uit, maar toch net niet helemaal, met alle gevolgen van dien. Haman, de Agagiet, de jodenhater, is daar een veelzeggend voorbeeld van! Er staat in vers 8 van het hier geciteerde hoofdstuk 15 wel, dat Sha'ul op koning Agag na alle Amalekieten heeft laten doden, maar uit het feit, dat Israël ook in latere tijden door Amalek werd aangevallen en

volgens Psalm 83 zelfs in de eindtijd samen met zijn bondgenoten erop uit is om Israël te vernietigen, kunnen we veronderstellen dat velen van de Amalekieten ontkomen waren.

Tot ongenoegen van de Eeuwige en Zijn profeet spaarde Sha'ul de koning der Amalekieten, Agag, de voorouder van Haman, en de beste schapen, geiten en runderen. Sh'mu'el sprak hem hierop aan en Sha'ul probeerde zich er uit te redden met de bewering, dat het vee bedoeld was om te Gil'gal aan de Eeuwige te offeren. De profeet trapte daar echter niet in en deed met zijn antwoord op Sha'ul een beroep op diens geweten, want als koning van Israël had hij moeten weten, dat gehoorzaamheid voor de Eeuwige veel meer waard is dan de beste offers en dat het luisteren naar Zijn geboden en inzettingen boven het vet van de rammen gaat. Opstandigheid en weerspanning daarentegen is voor Hem even erg als tovenarij en waarzeggerij, en eigenzinnigheid is voor Hem even slecht als afgoderij!

Daar kunnen ook wij een belangrijke les uit leren. Wij kunnen namelijk nog zo geestelijk doen en fanatiek zijn in onze g'bsdienst oefeningen, maar als wij denken dat we G'ds wet niet meer hoeven na te leven en uit een vermeend gevoel van vrijheid ongehoorzaam zijn aan G'ds geboden en inzettingen, dan wordt het de hoogste tijd, ons deze woorden van de profeet Sh'mu'el zeer ter harte te nemen! Gehoorzaamheid is voor de Eeuwige nog steeds meer waard dan lofoffers met onze lippen! Ook al beweert men vervuld te zijn met de Heilige Geest, maar als men zich niet aan G'ds wet, de Tora onderwerpt, dan is men nog steeds in het vlees! Dat zijn niet mijn woorden, maar die van die andere Sha'ul, de apostel Paulus: *“Want zij, die naar het vlees zijn, hebben de gezindheid van het vlees, en zij, die naar de Geest zijn, hebben de gezindheid van de Geest. Want de gezindheid van het vlees is de dood, maar de gezindheid van de Geest is leven en vrede. Daarom dat de gezindheid van het vlees vijandschap is tegen G'd; want het onderwerpt zich niet aan de wet G'ds; trouwens, het kan dat ook niet: zij, die in het vlees zijn, kunnen G'de niet behagen!”* (Romeinen 8:7, NBG-vertaling).

Sha'ul, de koning van Israël had de boodschap van Sh'mu'el blijkbaar goed begrepen en gaf toe dat hij gezondigd had en dat hij uit angst voor zijn eigen soldaten, die blijkbaar de buit voor zichzelf wilden hebben, zijn opdracht om niet alleen alle Amalekieten, maar ook al hun vee te doden, niet volledig had uitgevoerd. Hij vroeg de profeet weliswaar om vergeving, maar het kwaad was al geschied en de Eeuwige vond hem niet langer geschikt voor zijn ambt als koning. Het koningschap werd hem ontnomen en Agag, de gevangengenomen koning van Amalek, wiens leven door Sha'ul gespaard was, werd door de profeet Sh'mu'el alsnog gedood.

Zoals ik al heb gezegd betekende dit echter niet het einde van de bedreiging door Amalek, want uit de volgende passages blijkt, dat de Amalekieten nog volop aanwezig waren rondom de Negev, die in de NBG-vertaling het Zuiderland genoemd wordt en tot hun oorspronkelijke woongebied behoorde. Sha'ul legde zich er niet bij neer dat het koningschap hem ontnomen was en probeerde telkens weer zijn schoonzoon David, die door de Eeuwige als zijn opvolger was aangesteld, te doden. Om aan Sha'ul te ontkomen zocht David zijn toevlucht in het land der Filistijnen en stelde zijn 600 man en zichzelf in dienst van Achish [Akis], de koning van Gat.

א שמואל Sh'mu'el alef [1 Samuël] 27:7-11

*“En de duur van Davids verblijf in het gebied der Filistijnen was een jaar en vier maanden. David nu en zijn mannen trokken uit en deden overvallen op de Gesurieten, de Gizrieten en de **Amalekieten**; want dezen zijn de bewoners van het land van oudsher, in de richting van Shur tot aan het land Egypte. Telkens wanneer David dat land overviel, liet hij man noch vrouw in leven; hij roofde kleinvee, runderen, ezels, kamelen en klederen en kwam dan weer bij Achish [Akis] terug. Vroeg Achish: Waar hebt gij heden een inval gedaan? dan antwoordde David: In het Zuiderland van Juda, of: in het Zuiderland van de Jerachmeëlieten, of: in het Zuiderland van de Kenieten. David liet man noch vrouw in leven om ze naar Gat mee te voeren, want hij dacht: Laten zij ons niet verraden en zeggen: zo heeft David gehandeld. Dit was zijn gewoonte, zolang hij in het gebied der Filistijnen verbleef.”* (NBG-vertaling).

“Dan David [Daud] tinggal di daerah orang Filistin satu tahun empat bulan lamanya. Lalu David dan orang-orangnya mendaki dan menyerang orang-orang Gesur, dan orang-orang Gizri, dan orang-orang Amalek. Sebab mereka adalah penduduk negeri itu di masa lalu; sejauh kamu datang ke Shur dan ke tanah Mesir. Dan David menyerang negeri itu dan tidak membiarkan hidup pria atau wanita. Dan dia mengambil domba-domba, dan lembu-lembu, dan keledai-

keledai, dan unta-unta, dan pakaian-pakaian, serta berbalik dan kembali kepada Akhis. Dan Akhis berkata: Bukankah engkau melakukan penyerbuan pada hari ini? Dan David berkata: Aku menyerang sebelah selatan Yehuda, dan sebelah selatan orang-orang Yerahmeel, dan sebelah selatan orang Keni. Dan pria maupun wanita yang dapat membawa kabar ke Gat tidak David biarkan hidup, seraya berkata: Jangan sampai mereka mengabarkan tentang kita dengan mengatakan: Demikianlah telah David perbuat, dan: Begitulah kebiasaannya sehari-hari ketika dia tinggal di tanah orang Filistin.”

David en zijn mannen sloegen hier twee vliegen met één klap: enerzijds waren zij in het land der Filistijnen veilig voor Sha'ul, die hen in hun eigen land achterna zat, en anderzijds waren zij in het geheim bezig, het vonnis over de Amalekieten, dat de Eeuwige bij monde van Moshe had uitgesproken en door Sha'ul slechts gedeeltelijk werd uitgevoerd, alsnog te volstrekken, wat hen ook nog een rijke buit opleverde. Volgens sommige geleerden waren de Gesurieten en de Gizrieten waarschijnlijk takken van de Amalekieten.

א שמראל Sh'mu'el alef [1 Samuël] 28:16-20

Toen de Filistijnen tegen Shunem oprukten en Sha'ul [Saul] hun enorme leger zag, werd hij bang en zocht een waarzegster op om de geest van de intussen al overleden profeet Sh'mu'el [Samuël] om raad te vragen. “Toen sprak Sh'mu'el: *Waarom raadpleegt gij mij; de Eeuwige is immers van u geweken en uw vijand geworden. De Eeuwige heeft gedaan, zoals Hij door mijn dienst gesproken had: de Eeuwige heeft het koningschap uit uw hand gescheurd en aan uw naaste, aan David, gegeven. Omdat gij naar de Eeuwige niet geluisterd hebt en zijn brandende toorn over **Amalek** niet hebt doen komen, daarom heeft de Eeuwige u op deze dag dit aangedaan. De Eeuwige zal ook Israël met u in de macht der Filistijnen geven, en morgen zult gij met uw zonen bij mij zijn. Ook het leger van Israël zal de Eeuwige in de macht der Filistijnen geven. Op hetzelfde ogenblik viel Sha'ul in zijn volle lengte op de grond, zeer bevreesd door de woorden van Sh'mu'el.*” (NBG-vertaling).

“Dan Sh'mu'el berkata: *Lalu mengapa engkau bertanya kepadaku, sedangkan Tuhan telah mengundurkan diri darimu dan menjadi musuhmu? Dan Tuhan sedang melakukan bagi diri-Nya seperti yang telah Dia firmankan dengan perantaraanku. Dan Tuhan sedang mengoyakkan kerajaan dari tanganmu serta memberikannya kepada orang lain, kepada David. Sebab engkau tidak mendengarkan suara Tuhan, atau melaksanakan kemarahan-Nya yang menyala-nyala atas orang Amalek; oleh karena itulah, Tuhan sedang melakukan hal itu kepadamu pada hari ini. Ya, Tuhan juga sedang menyerahkan Israel ke dalam tangan orang Filistin bersama denganmu. Dan esok hari, engkau dan anak-anakmu akan ada bersamaku. Dan Tuhan akan menyerahkan tentara Israel ke dalam tangan orang Filistin. Lalu Sha'ul langsung rebah dan seluruh tubuhnya membujur ke tanah, dan sangat ketakutan karena perkataan Sh'mu'el. Dan tidak ada kekuatan di dalam dirinya, karena dia tidak memakan apa pun sepanjang hari, dan sepanjang malam.*”

De verschijning, die hier de profeet Sh'mu'el moest voorstellen, was in werkelijkheid natuurlijk niets anders dan een boze geest, want als het de ware Sh'mu'el geweest was, wat al volstrekt onmogelijk was omdat hij reeds in de nabijheid van de Eeuwige was, dan zou hij Sha'ul in elk geval opgeroepen hebben zich te bekeren, berouw te tonen, David uit zijn ballingschap terug te roepen en de troon aan hem over te dragen, maar in plaats daarvan liet hij hem schrikken door hem te laten weten wat er spoedig met hem gebeuren zou. Om echter geloofwaardig over te komen als zijnde de profeet verweet hij hem zijn ongehoorzaamheid aan de opdracht van de Eeuwige, de Amalekieten uit te roeien omdat hij hun koning Agag had gespaard. In de tussentijd hadden de Amalekieten, die destijds na de verpletterende nederlaag van koning Agag aan hun totale vernietiging door Sha'ul ontkomen waren, Tziq'lag [Siklag], de stad van David, tijdens zijn afwezigheid overvallen en geplunderd:

א שמראל Sh'mu'el alef [1 Samuël] 30:1-5 en 9-19

“Toen David met zijn mannen op de derde dag in Tziq'lag kwam, hadden de **Amalekieten** een inval gedaan in het Zuiderland en Tziq'lag overvallen; Tziq'lag hadden zij veroverd en met vuur verbrand. En de vrouwen die daar waren, jong en oud, hadden zij gevangengenomen, zonder

iemand te doden; zij dreven ze weg en gingen huns weegs. David kwam met zijn mannen bij de stad en zie, zij was met vuur verbrand, en hun vrouwen, zonen en dochters waren gevangengenomen. Toen verhieven David en het volk dat bij hem was, hun stem en weenden, tot zij niet meer wenen konden. Ook de beide vrouwen van David waren gevangengenomen: Achinoam, de Jizreëlitische, en Avigail, de vrouw van de Karmeliet Naval." - "Toen ging David heen met de zeshonderd mannen die bij hem waren, en zij kwamen aan de beek Besor. Terwijl de rest achterbleef, zette David met vierhonderd man de vervolging voort. Tweehonderd mannen die te uitgeput waren om de beek Besor over te trekken, bleven achter.

Toen vonden zij op het veld een Egyptenaar en brachten hem bij David. Zij gaven hem brood en hij at, zij lieten hem water drinken, en gaven hem een schijf geperste vijgen en twee rozijnenkoeken, en toen hij dat gegeten had, keerde zijn geest in hem terug, want hij had gedurende drie dagen en drie nachten niets gegeten of gedronken. Daarop vroeg David hem: Van wie zijt gij en waar komt gij vandaan? Hij antwoordde: Ik ben een Egyptische jongeman, een slaaf van een **Amalekiet**. Mijn heer heeft mij achtergelaten, omdat ik drie dagen geleden ziek werd. Wij hadden een inval gedaan in het Zuiderland van de Keretieten, in het gebied van Juda en in het Zuiderland van Kaleb, en Tziq'lag hebben wij met vuur verbrand.

David vroeg hem: Zoudt gij mij naar deze bende kunnen brengen? Hij zeide: Zweer mij bij G'd, dat gij mij niet zult doden, en mij niet aan mijn heer zult uitleveren; dan zal ik u naar die bende brengen.

Hij bracht hem erheen, en zie, zij lagen verspreid over de gehele streek, etende, drinkende en feestvierende wegens heel die grote buit, die zij uit het land der Filistijnen en uit het land van Juda geroofd hadden. David richtte een slachting onder hen aan, van de schemering af tot aan de avond van de volgende dag; en niemand van hen ontkwam, behalve vierhonderd jonge mannen, die op de kamelen wegreden en ontvluchtten. David redde alles wat de **Amalekieten** geroofd hadden; ook zijn beide vrouwen bevrijdde hij. Zij misten hoegenaamd niets, zonen noch dochters, noch iets van de buit, ja niets van wat zij hun ontroofd hadden; alles bracht David terug." (NBG-vertaling).

"Dan terjadilah, pada waktu David dan orang-orangnya datang ke Ziklag pada hari ketiga, orang-orang Amalek telah menyerang ke Tanah Negeb, bahkan sampai ke Ziklag, dan telah mengalahkan Ziklag, dan membakarnya dengan api. Dan mereka menawan para wanita yang ada di dalam kota itu; dari yang kecil sampai yang besar; mereka tidak membunuh siapa pun, tetapi mereka menggiring semuanya dan melanjutkan perjalanan mereka. Dan David serta orang-orangnya masuk ke dalam kota. Dan ternyata kota itu telah terbakar dengan api, juga istri-istri mereka, dan anak-anak lelaki mereka, dan anak-anak perempuan mereka, telah ditawan. Lalu David dan orang-orang yang bersamanya, meraung-raung dan menangis, sampai mereka tidak mempunyai tenaga lagi dalam diri mereka untuk menangis. Dan kedua istri David telah ditawan, Ahinoam dari Yizreel, dan Abigail istri Nabal orang Karmel." - "Lalu David berangkat, ia bersama enam ratus orang yang bersamanya. Dan mereka sampai di sungai Besor. Dan mereka yang tertinggal di belakang, berdiri di sana. Lalu David mengejar, ia dan empat ratus orang, tetapi dua ratus orang yang sangat kelelahan untuk menyeberangi sungai Besor, tetap berdiri.

Dan mereka menemukan seorang pria Mesir di padang dan membawanya kepada David, dan mereka memberi makan kepadanya, lalu makanlah dia; dan mereka memberinya minum air. Dan mereka memberikan kepadanya sepotong kue ara dan dua tumpuk kue kismis. Dan dia memakannya, dan semangatnya kembali kepadanya, karena dia sudah tidak makan roti dan minum air selama tiga hari tiga malam. Dan David berkata kepadanya: Kepunyaan siapa engkau? Dan dari mana engkau berasal? Lalu ia berkata: Aku seorang pemuda Mesir, budak dari seorang pria Amalek. Dan tuanku melepaskan aku, karena aku telah sakit selama tiga hari. Kami menyerang sebelah selatan negeri orang Kereti, dan pergi melawan yang termasuk daerah Yehuda, dan sebelah selatan negeri Kaleb. Dan kami membakar Ziklag dengan api.

Kemudian David berkata kepadanya: Apakah engkau sanggup membawa aku turun kepada pasukan itu? Dan dia berkata: Bersumpahlah kepadaku demi Elohim bahwa engkau tidak akan membunuh aku, maupun menyerahkan aku ke dalam tangan tuanku, dan aku akan membawamu turun kepada pasukan itu. Lalu ia membawa David turun. Dan, tampaknya, mereka tersebar di seluruh negeri, sedang makan dan minum dan berpesta pora, dengan

segala jarahan besar yang telah mereka rampas dari tanah orang Filistin, dan dari tanah Yehuda. Dan David menyerang mereka sejak senja hari hingga petang hari pada keesokannya. Dan tidak ada seorang pun dari mereka yang lolos, kecuali empat ratus orang muda yang menunggang unta dan melarikan diri. Dan David mendapatkan kembali semua yang telah orang Amalek rampas, juga David mendapatkan kembali kedua istrinya. Dan tidak ada sesuatu pun yang hilang pada mereka, mulai dari yang kecil sampai yang besar, juga anak-anak lelaki dan anak-anak perempuan, dan dari jarahan, bahkan sampai segala sesuatu yang telah mereka ambil bagi diri mereka sendiri. David membawa kembali semuanya itu.”

Toen de Filistijnen naar Yiz're'el [Jizreël] oprukten om tegen Sha'ul ten strijde te trekken, keerde David met zijn mannen terug naar Tziq'lag [Siklag]. Tot hun ontzetting zagen zij bij aankomst, dat hun aartsvijanden, de Amalekieten, misbruik gemaakt hadden van de situatie en tijdens hun afwezigheid hun onbewaakte stad hadden overvallen, leeggeplunderd, verwoest en volledig in de as gelegd. Alle vrouwen en kinderen van Davids legertje werden ontvoerd, ook de beide vrouwen van David zelf.

Natuurlijk waren zij daar heel boos en verdrietig over dat hun dierbaren als gevangenen waren weggevoerd, maar toch moeten wij daarin ook G'ds beschermende hand zien, die ervoor gezorgd had, dat de Amalekieten de vrouwen en kinderen in elk geval niet gedood hadden, maar hen spaarden om hen te verkopen of als slavinnen en slaven te gebruiken.

Men zou zeggen dat David hier koekje van eigen deeg kreeg omdat hij eerder ook de steden van de Amalekieten had aangevallen en veroverd, maar toch gaat die vergelijking niet helemaal op. David ging hen openlijk aanvallen en niet achterbaks overvallen en bovendien reed hij altijd in eigen persoon voorop in de strijd terwijl de laffe Amalekieten hun stad overvielen toen David en zijn mannen afwezig waren, want het was al sinds de overval op Israëls zwakke en weerloze achterhoede in de woestijn de aloude tactiek van de Amalekieten, om voor hun overval misbruik te maken van ongunstige omstandigheden en de Israëlieten op hun zwakste plekken te raken.

Hoewel ze allemaal vermoeid en afgemat waren na de lange driedaagse tocht van het kamp van de Filistijnen tot hun verwoeste stad, aarzelden zij niet om de Amalekieten te achtervolgen en hun gezinnen te bevrijden. Tweehonderd van hen bleven echter bij de beek Besor achter omdat ze te uitgeput waren om over te steken, maar de overige vierhonderd man konden met behulp van een Egyptenaar de Amalekieten alsnog inhalen en hen makkelijk verslaan hoewel zij veruit in de meerderheid waren, want velen van hen waren dronken. David en zijn mannen stormden hun kamp binnen en richtten een bloedbad aan van de ochtendschemering tot de late avond. Niemand van hen ontkwam, behalve vierhonderd jonge mannen, die op hun kamelen waren gesprongen en er vandoor gingen.

De schrijver van dit verslag gaat er helaas niet nader op in dat de Amalekieten ook deze keer niet volledig waren uitgeroeid, maar dat er toch nog vierhonderd man wisten te ontsnappen! Hij gaat in zijn verslag gewoon verder met de vermelding, dat David alle vrouwen en kinderen wist te bevrijden en alles wat de Amalekieten hadden weggeroofd, terug te halen. Op zich zou je nu kunnen zeggen 'einde goed - alles goed', want het is toch noch met een happy end afgelopen, ware het niet dat er toch nog vierhonderd Amalekieten konden ontsnappen! Uit dit overblijfsel is later namelijk toch nog de meest beruchte en meest meedogenloze Amalekiet voortgekomen: Haman, de Agagiet, een rechtstreekse nakomeling van koning Agag!

Terwijl David de Amalekieten versloeg, werd het leger van Israël door de Filistijnen verslagen en Sha'ul en zijn zonen Y'honatan [Jonathan], Avinadav [Abinadab] en Malki-Shua [Malkisua] gedood. En dit slechte nieuws werd uitgerekend door een Amalekiet aan David overgebracht:

ב שמואל Sh'mu'el bet [2 Samuël] 1:1-15

*“Na de dood van Sha'ul, toen David, teruggekeerd van het verslaan der **Amalekieten**, twee dagen in Tziq'lag vertoefd had, kwam er op de derde dag een man uit het leger, bij Sha'ul vandaan, met gescheurde klederen en aarde op zijn hoofd. Toen hij bij David kwam, wierp hij zich ter aarde en boog zich neer. En David vroeg hem: Vanwaar komt gij? Hij zeide tot hem: Ik ben ontkomen uit het leger van Israël. Daarop vroeg David hem: Wat is er geschied? Vertel het mij. Hij antwoordde: Het volk is gevlucht uit de strijd; niet alleen zijn velen van het volk gevallen en omgekomen, maar ook Sha'ul en zijn zoon Y'honatan zijn dood. David zeide tot de jongeman die hem het bericht bracht: Hoe weet gij, dat Sha'ul en zijn zoon Y'honatan dood zijn? De*

jongeman die hem het bericht bracht, zeide: Ik bevond mij toevallig op het gebergte Gil'boa; en zie, Sha'ul leunde op zijn speer, zie, de wagens en de ruiters drongen op hem aan. Toen wendde hij zich om, zag mij en riep mij; en ik zeide: Hier ben ik. Daarop vroeg hij mij: Wie zijt gij? Ik antwoordde hem: Ik ben een **Amalekiet**. Toen zeide hij tot mij: Treed op mij toe en dood mij, want een duizeling heeft mij bevangen, maar mijn leven is nog geheel in mij. Toen trad ik op hem toe en doodde hem, want ik begreep, dat hij, na eenmaal gevallen te zijn, toch niet in leven zou blijven. Daarop nam ik de diadeem, die om zijn hoofd en de armband, die om zijn arm was; en deze breng ik hier aan mijn heer.

Toen greep David zijn klederen en scheurde ze; en alle mannen die bij hem waren, evenzo. En zij weeklaagden, weenden en vastten tot de avond over Sha'ul, over zijn zoon Y'honatan, over het volk van de Eeuwige en over het huis Israëls, omdat zij door het zwaard gevallen waren. David nu vroeg de jongeman die hem het bericht had gebracht: Vanwaar zijt gij? Hij antwoordde: Ik ben de zoon van een vreemdeling, een **Amalekiet**. Daarop zeide David tot hem: Hoe? Hebt gij u niet ontzien, uw hand uit te steken om de gezalfde des Eeuwigen om te brengen? Toen riep David een van zijn jongemannen en gebod: Treed nader, stoot hem neer. Deze sloeg hem, zodat hij stierf." (NBG-vertaling).

"Dan terjadilah, setelah kematian Sha'ul, David kembali dari memukul kalah orang Amalek. Dan David tinggal di Ziklag selama dua hari. Dan terjadilah pada hari ketiga, tampaklah seorang pria datang dari perkemahan Sha'ul. Pakaiannya terkoyakkoyak, dan tanah ada di atas kepalanya. Maka terjadilah, ketika dia datang kepada David, ia bersujud ke tanah, dan menyembah. Dan David bertanya kepadanya: Dari manakah engkau? Dan dia menjawab kepadanya: Aku telah melarikan diri dari perkemahan Israel. Dan David bertanya kepadanya: Bagaimana hal itu dapat terjadi? Ceritakanlah kepadaku. Dan dia Menjawab: Orang-orang melarikan diri dari pertempuran, dan banyak orang telah gugur, dan mereka mati, begitu juga Sha'ul dan Yonatan, anaknya telah mati.

Lalu David bertanya kepada orang muda yang memberitahunya itu: Bagaimana engkau mengetahui bahwa Sha'ul dan Yonatan anaknya telah mati? Orang muda yang memberitahunya itu Berkata: Secara kebetulan aku sedang berada di gunung Gilboa. Dan tampaklah Sha'ul sedang bersandar pada tombaknya. Lalu tampak pula kereta-kereta perang dan pasukan berkuda mengejar di belakangnya! Kemudian dia menoleh ke belakang dan dia melihat aku lalu memanggil aku. Dan aku menjawab: Aku di sini. Kemudian dia bertanya kepadaku: Siapakah engkau? Dan aku menjawab: Aku seorang Amalek. Lalu ia berkata kepadaku: Berdirilah dekat dengan aku dan bunuhlah aku, karena kesengsaraan telah menjerat aku; karena seluruh hidupku masih ada di dalamku. Kemudian aku berdiri mendekat kepadanya dan membunuhnya, karena aku tahu bahwa dia tidak dapat hidup lagi setelah kealahannya, dan aku mengambil mahkota yang ada di kepalanya, dan gelang yang ada di lengannya, dan aku membawa semuanya ini ke hadapan tuanku di sini.

Kemudian David mencengkeram pakaiannya dan mengoyakkannya; juga semua orang yang bersamanya berbuat demikian. Maka mereka berkabung dan menangis serta berpuasa sampai malam hari untuk Sha'ul dan Yonatan, anaknya dan untuk umat Tuhan, dan untuk keluarga Israel, karena mereka telah gugur oleh pedang. Kemudian David berkata kepada orang muda yang memberitahunya: Dari manakah engkau? Dan dia Menjawab: Aku ini anak seorang asing, seorang Amalek. Lalu David berkata kepadanya: Mengapa engkau tidak takut mengulurkan tangan untuk membinasakan orang yang diurapi Tuhan? Lalu David memanggil salah seorang muda, dan berkata: Mendekatlah dan seranglah dia. Dan orang itu memukulnya, dan dia mati."

Bij het lezen van dit verslag vielen mij enkele dingen op, die ik hier graag met u wil delen. Toen de boodschapper David de slechte tijding bracht, had hij het slechts over de dood van Sha'ul en Y'honatan, niet over de dood van de andere twee zonen van de koning. Hij was dus blijkbaar zeer goed op de hoogte van de nauwe vriendschapsbanden tussen David en Y'honatan.

Verder viel mij op, dat David bij het horen hiervan niet meteen geëmotioneerd raakte, maar aan hem vroeg hoe hij dat zo zeker kon weten. Om David ervan te overtuigen dat Sha'ul echt wel dood was vertelde hij hem, dat hij dit niet alleen met eigen ogen gezien heeft, maar daar zelf ook nog een handje bij geholpen had. Hij ging er natuurlijk van uit, dat David daar heel blij mee zou zijn, want Sha'ul was immers zijn vijand die hem naar het leven stond, maar nu door toedoen van hem geen bedreiging meer voor David en zijn koningschap vormde. De Amalekiet

verwachte waarschijnlijk een vorstelijke beloning en dikte zijn verslag sterk aan door te zeggen dat hij het was die de koning heeft gedood en diens kroon en armband voor David heeft gebracht. Dat laatste klopt uiteraard en was een tastbaar bewijs dat de koning daadwerkelijk dood was, maar de rest van het verhaal neem ik met een korreltje zout. Ik geloof er helemaal niets van dat de Amalekiet Sha'ul zou hebben gedood, want in שמואל Sh'mu'el alef [1 Samuël] 31:4 staat namelijk, dat Sha'ul zelf zijn zwaard nam en zich erin stortte omdat zijn wapendrager weigerde, dit voor hem te doen.

Met de kroon en het armband als bewijs moest David nu wel geloven dat de koning daadwerkelijk dood was en ook zijn beste vriend Y'honatan, maar hij kon zich daarin helemaal niet verheugen zoals de Amalekiet verwacht had, maar barstte uit in tranen van verdriet.

Hij vroeg de boodschapper wie hij was en waar zijn familie vandaan kwam. Toen hij te horen kreeg dat die man een Amalekiet was, zei David: *“Hoe heb je het gewaagd je te vergrijpen aan de gezalfde van de Eeuwige en hem te vermoorden?”* Hij riep een van de soldaten en beval hem, de Amalekiet neer te steken. De soldaat stak hem dood terwijl David zei: *“Dit is je verdiende loon, want je klaagde je zelf aan door te zeggen, dat je de door G'd gezalfde koning gedood hebt! - Lalu David berkata kepadanya: Darahmu tertumpah di atas kepalamu, karena mulutmu sendiri yang telah bersaksi melawan engkau dengan mengatakan, aku telah membunuh orang yang diurapi Tuhan.”* שמואל Sh'mu'el alef [2 Samuël] 1:16). Daarna lezen we een tijdje niets meer over de vierhonderd Amalekieten die aan de wraak van David ontsnapt waren totdat we in de kronieken deze passage uit de tijd van koning Y'chiz'qiyahu [Jehizkia] tegenkomen.

דברי הימים א Div'rei haYamim alef [1 Kronieken - 1 Tawarikh] 4:42-43

*“Ook ging een deel van de Simeonieten, vijfhonderd man, naar het gebergte Seir, onder aanvoering van Pelatja, Nearja, Refaja, en Uzziel, de zonen van Jisi; Zij sloegen het overblijfsel van **Amalek**, dat ontkomen was; en bleven daar wonen tot op de huidige dag.”* (NBG-vertaling).

“Dan di antara mereka, sebanyak lima ratus orang suku Simeon, pergi ke pegunungan Seir. Dan sebagai pemimpin mereka adalah Pelaca, dan Nearya, dan Refaya, serta Uziel anak Yisei. Dan mereka memukul kalah sisa orang yang melarikan diri ke Amalek, dan tinggal di sana sampai hari ini.”

Tanach (NBV): *“Vijfhonderd leden van de stam Shim'on [Simeon] trokken onder aanvoering van Yishi's zonen Plat'ya, N'ar'ya, R'far'ya en Uzi'el naar het Seirgebergte. Daar dodden ze de overgebleven **Amalekieten**, en sindsdien wonen ze er, tot op de dag van vandaag.”*

Volgens deze passage zouden de laatste nog overgebleven Amalekieten door de vijfhonderd Simeonieten in het Seirgebergte zijn gedood en daarmee lijkt G'ds opdracht uit דברים D'varim [Deuteronomium] 25:17-19, de herinnering aan Amalek onder de hemel uit te wissen, nu wel definitief te zijn uitgevoerd, maar helaas blijkt dit ook deze keer niet helemaal het geval te zijn, want in het boek Esther wordt de jodenhater Haman, die het Joodse volk in het gehele Perzische Rijk wilde uitroeien, tot vier keer aan toe de Agagiet genoemd, dat wil zeggen: de nakomeling van Agag, de koning van Amalek!

Zoals Amalek de belichaming van de oervijand is geworden en symbool staat voor onze oude zondige natuur en de Amalekieten alle aartsvijanden van G'ds volk door de eeuwen heen vertegenwoordigen, zo wordt Haman als een voorafbeelding van de antichrist gezien.

Toch ook met de dood van Haman is de strijd, die de Eeuwige in שמות Sh'mot [Exodus] 17:16 gezworen heeft van generatie op generatie voor ons met Amalek te voeren, nog niet beëindigd, want in Psalm 83, die over de eindtijd gaat, komen we de Amalekieten opnieuw tegen:

תהלים Tehilim [Psalmen - Mazmur] 83:2-9

“O G'd, houd U niet stil, zwijg niet en blijf niet werkeloos, o G'd. Want zie, uw vijanden tieren, uw haters steken het hoofd op; zij smeden een listige aanslag tegen uw volk en beraadslagen tegen uw beschermelingen. Zij zeggen: Komt, laten wij hen als volk verdelgen, zodat aan de

naam van Israël niet meer wordt gedacht. Want zij hebben eensgezind beraadslaagd, tegen U een verbond gesloten: De tenten van Edom en de Ismaëlieten, Moab en de Hagrieten, Gebal, Ammon en **Amalek**, Filistea met de inwoners van Tyrus; zelfs Assur heeft zich bij hen gevoegd, zij zijn de zonen van Lot tot steun.”

“Ya Elohim, kiranya diri-Mu tidak diam terus; janganlah membisu dan janganlah diam seperti itu, ya Elohim. Sebab lihatlah, musuh-musuh-Mu sedang mengaum, dan orang-orang yang membenci Engkau, mengangkat kepala. Mereka merancang kejahatan melawan umat-Mu, mereka bersepakat melawan orang yang ada dalam persembunyian-Mu. Mereka berkata: Mari kita akan melenyapkan mereka sebagai suatu bangsa, dan nama Israel tidak akan diingat lagi. Sebab mereka bersekongkol dengan sehati bersama-sama mereka mengadakan perjanjian melawan Engkau. Bahkan kemah Edom dan orang-orang Ismail, Moab dan keturunan Hagar. Gebal, dan Amon, dan Amalek, Filistia bersama dengan penduduk Tirus. Juga Ashur telah bergabung dengan mereka; mereka menjadi tangan keturunan Lot.”

Het Boek: “Laat iets van U horen, o G'd! Spreek toch en blijf niet werkeloos toezien. Uw tegenstanders gaan tekeer. De mensen die U haten, krijgen de overhand. Zij beramen aanslagen tegen Uw volk en overleggen hoe zij Uw volgelingen kunnen aanvallen. Zij zeggen tegen elkaar: We gaan dat hele volk uitroeien. Niemand kent dan nog het volk van Israël. Zij waren het al snel eens en hebben een verdrag gesloten om gezamenlijk tegen U op te staan. De Edomieten en Ismaëlieten; de Moabieten en de Hagarenen. De Gebalieten, Ammonieten en **Amalekieten**; en ook de Filistijnen, samen met de inwoners van de stad Tyrus. Assur kwam erbij; het helpt de nakomelingen van Lot.”

De vijandschap tussen Amalek en Israël is helaas nooit de wereld uit geweest en zal ook tot het einde toe blijven zoals blijkt uit תהלים Tehilim [Psalmen] 83:2-9, waarin wij een 3000 jaar oude beschrijving vinden van een samenzwering van Israëls hedendaagse vijanden tegen het volk van G'd en tegen de Eeuwige zelf!

Ondanks alle vredesovereenkomsten en alle territoriale toegaven zal de Arabische haat tegen de Joden en hun G'd blijven bestaan, want in Psalm 83 lezen wij, dat alle buurvolken van Israël inclusief Amalek een toekomstig verbond met elkaar zullen sluiten om Israël te overvallen en de Joden als volk te verdelen.

Ammon, in het Arabisch Ammān, Moab en Edom vertegenwoordigen Jordanië. Zij zijn de zonen van Lot (בראשית B'reshit [Genesis] 19:30). Gebal, in het Arabisch Jubayl, het vroegere Byblos, en Tyrus, in het Arabisch Sūr, zijn steden in Libanon. Assur omvat het huidige Syrië en Iraq. De Ismaëlieten zijn de rechtstreekse nakomelingen van Ismaël en de Hagrieten zijn de overige nakomelingen van Hagar, de Egyptische moeder van Ismaël.

In vers 8 wordt naast Amalek ook Filistea genoemd. In de oorspronkelijke Hebreeuwse tekst staat daar פלשת P'leshet hetgeen ook Palestina betekent. Dus als er in de eindtijdprofetieën gesproken wordt over de Filistijnen, dan staat er in de grondtekst het woord פלשתים P'lishtim, dat we nu ook in de moderne Israëlische media tegen komen in verband met de Palestijnen. Ook in het Arabisch is dat niet anders. Het Arabische woord voor “Palestina” is namelijk فلسطين Filistin, dat onmiddellijk doet denken aan “Filistijn”, en inderdaad: het is hetzelfde woord dat in de Arabische bijbels staat voor “Filistea”. In de Semitische talen zijn Filistijn en Palestijn volstrekt identieke woorden en het verschil tussen beide namen bestaat eigenlijk alleen in de Westeuropese talen. Met Filistea kan derhalve niets anders dan de Gazastrook bedoeld zijn.

Maar nu zitten wij nog met de vraag, welk land of welk volk in vers 8 Amalek genoemd wordt. Is dit een volk, dat daadwerkelijk voortkomt uit het zaad van Amalek of is het een vijand in de geest van Amalek. Als het in deze tekst daadwerkelijk om fysieke nakomelingen van de Amalekieten gaat, dan zullen zij deel uitmaken van één van de bestaande volken in de regio en zich in de eindtijd ook als zodanig herkenbaar maken, maar als het om een groepering gaat die in de geest van de aartsvijand Amalek uit is op de totale vernietiging van Israël en vol haat zit tegen de G'd van Israël, dan wordt het een stuk moeilijker om hem als Amalek te identificeren, want door de eeuwen heen kwamen reeds vele vijanden daarvoor in aanmerking, zoals o.a. de Romeinen, de Inquisiteurs, de Nazis enzovoorts. Ik geloof echter, dat het geen van dezen zal

zijn. Op zich zou Iran nog niet eens zo een gek idee zijn gezien het feit, dat juist in dat land de Amalekiet Haman destijds zijn haat tegen Israël onder het volk zaaide en misschien is de geest van Amalek daar nog volop aanwezig?

Het in Psalm 83 genoemde bondgenootschap moet nog komen, want het is zowel in de hele geschiedenis alsook in de Bijbel nergens terug te vinden. Deze volken hebben zo nu en dan wel *afzonderlijk* samengewerkt in de strijd tegen Israël, maar nooit allemaal tegelijk! U zult nu wel denken: En die oorlogen van 1948 en 1967 dan? Toen hebben ze toch wel gezamenlijk Israël aangevallen? Ja, dat klopt! Met uitzondering van Filistea en Amalek, want die bestonden toen nog niet als land en volk en nu ook nog niet! Het vormen van een bondgenootschap, waar praktisch alle naburige landen van Israël deel van uitmaken inclusief Filistea en Amalek met als doel om Israël van de aardbodem weg te vagen, zal dus pas in de toekomst plaats vinden als de ruiter op het rode paard komt aanstormen.

Toch hoeven wij dit niet te vrezen, want er staat geschreven: *“De Hand van de Eeuwige beschermt ons vanuit de hemel en Hij voert onze strijd tegen Amalek van generatie op generatie!”* (שמורת Sh'mot [Exodus] 17:16, Het Boek). Amen!

Werner Stauder